

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació:	1935
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	JOSEP OLIVERAS SAMITIER
Vicepresidència:	JESÚS BURGUEÑO RIVERO
Tresoreria:	ALBERT PÈLACHS MAÑOSA
Secretaria:	RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
Vocalia:	NÚRIA BENACH ROVIRA (fins al 12.6.2018) JOAQUIM FARGUELL PÉREZ JAUME FONT GAROLERA (a partir del 12.6.2018) MERITXELL GISBERT TRAVERIA ANNA ORTIZ GUTTART DAVID PAVÓN GAMERO JORDI RAMONEDA CIVIL JORDI ROYO CLIMENT MARIÀNGELS TRÈMOLS GIRONELL
Delegat de l'IEC:	ORIOL NEL·LO COLOM
Nombre de socis:	477

Activitats

Al llarg del curs 2017-2018 la Societat Catalana de Geografia (SCG) va organitzar les activitats següents, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC:

Sessió inaugural del curs

El curs es va inaugurar el dia 24 d'octubre amb la conferència «De la governança del corredor mediterrani a la planificació

supramunicipal», impartida per Josep Vicent Boira, membre de l'IEC i secretari autonòmic de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori de la Generalitat Valenciana.

Sortides i viatges d'estudi

Es van visitar els indrets següents: els Vilars d'Arbeca (les Garrigues) i l'estany d'Ivars i Vila-sana (Pla d'Urgell), el 28

d'octubre; rec del Ter Vell, d'Ullà a l'Estartit (Baix Empordà), el 17 de gener; els barris del Besòs i de la Mina, a la frontera entre Barcelona i Sant Adrià de Besòs, el 20 de gener; Madeira (Portugal), del 25 al 30 de març; el paisatge desconegut d'Olesa de Montserrat, el 14 d'abril, i del Berguedà a la Cerdanya resseguint camins històrics, els dies 16 i 17 de juny.

Sessions commemoratives

— 28 de novembre: *Les Bases de Manresa i el model territorial de Catalunya*, en commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa. Hi van intervenir el president i el vicepresident de la Societat, Josep Oliveras i Jesús Burgueño, i Xavier Forcadell, coordinador general de la Diputació de Barcelona. Va ser coorganitzada amb la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Manresa, i celebrada al saló de sessions d'aquest ajuntament.

— 12 de desembre: acte en record de Lluís Casassas i Simó (1922-1992) en el 25è aniversari de la seva mort. A més de les nombroses aportacions que va fer al coneixement geogràfic de Catalunya, Casassas va presidir la SCG entre els anys 1986 i 1991. La sessió va ser presidida per l'actual president de la Societat, Josep Oliveras, i moderada per Enric Bertran, secretari de la Junta Directiva durant la presidència de Casassas. També hi van intervenir l'economista David Casassas i el geògraf Enric Mendizàbal.

— 20 de desembre: commemoració del 125è aniversari del naixement d'Aurora Bertrana (1892-1974). Bertrana va ser la primera dona a ingressar a la SCG, el 25 de novembre de 1935, i en fou l'única abans de la Guerra Civil espanyola. En l'acte van intervenir quatre especialistes en la vida i l'obra d'Aurora Bertrana des de diferents àmbits: Marta Vallverdú, catedràtica del Departament de Català de l'Institut La Llauna de Badalona; M. Dolors Garcia Ramon, membre de l'IEC; Neus Real, professora de l'Àrea de Didàctica de la Llengua i de la Literatura de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC.

— 11 de gener: 6a sessió científica en commemoració dels cinquanta anys de la publicació del primer volum de *Geografia de Catalunya* (1964-1974), obra en quatre volums editada per Aedos i dirigida pel soci fundador de la SCG Lluís Solé i Sabarís. La sessió es va centrar en el capítol dedicat al relleu i a la geomorfologia de Catalunya, escrit pel mateix Solé i Sabarís. Hi van intervenir David Serrat (secretari científic de l'IEC), Xavier Berastegui (subdirector adjunt de Geologia i Suport a la Legalitat de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya) i Marc Oliva (investigador Ramón y Cajal al Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona, UB), que van analitzar el coneixement del moment i les motivacions que van portar Solé i Sabarís

a redactar el capítol, l'evolució del coneixement geològic i geomorfològic des del moment de la seva publicació i les perspectives de futur del coneixement en geomorfologia.

— 12 de març: *La geografia crítica i l'economia crítica a Catalunya*, coorganitzada amb la Societat Catalana d'Economia i dedicada a l'economista Carme Massana, membre de totes dues societats que va influir en el pensament crític tant de geògrafs com d'economistes. Hi van intervenir Horacio Capel, professor del Departament de Geografia de la UB; Amador Ferrer, professor d'urbanisme a La Salle Campus Barcelona; l'economista Francesc Roca; el membre de l'IEC Oriol Nello, i Antoni Montserrat, secretari de la SCE.

Conferències

— 15 de febrer: «Algunes visions de la ciutat del cinema», pronunciada per Juan Manuel Garcia Ferrer, enginyer industrial i llicenciat en geografia i història, que va parlar de les relacions entre el cinema i la ciutat.

— 21 de març: «La pugna per viure a la ciutat: població, polarització i canvi urbà», a càrrec d'Antoni López Gay, investigador del Centre d'Estudis Demogràfics de la UAB.

— 12 de juny: «Paisatge i canvi global al migjorn valencià: des del cim de l'Aitana al litoral del cap Roig (Oriola)», per Juan Antonio Marco, catedràtic de

biogeografia del Departament d'Anàlisi Geogràfica Regional i Geografia Física de la Universitat d'Alacant.

Jornades

— 14 de març: Jornada sobre el Desenvolupament Local i el Patrimoni Natural i Cultural a Catalunya. Activitat coorganitzada amb la Diputació de Barcelona, en què experts en el desenvolupament local i el patrimoni natural i cultural català van abordar el tema per mitjà d'una taula rodona i de cinc ponències: «Desenvolupament local i patrimoni» (Rosa Serra, coordinadora de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona), «El patrimoni en els municipis rurals» (Ignasi Aldomà, professor del Departament de Geografia de la Universitat de Lleida), «Patrimoni enològic i turisme» (Jaume Salvat, professor del Màster Erasmus Mundus d'Innovació en Enoturisme de la Universitat Rovira i Virgili, URV), «El valor del patrimoni paisatgístic» (Pere Sala, director de l'Observatori del Paisatge de la Generalitat de Catalunya) i «El patrimoni arquitectònic en el desenvolupament local» (Joan Closa, cap del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona). Es va celebrar a l'Espai Plana de l'Om de Manresa.

— 6 de juny: *La situació de la geografia en altres àmbits universitaris i noves experiències en la formulació de plans d'estudi*. Activitat coorganitzada

amb l'Associació de Geògrafs Espanyols, adreçada especialment als responsables dels departaments i ensenyaments de geografia de les universitats i escoles universitàries. Va comprendre set ponències a càrrec d'experts, entre les quals, per exemple, «La situació llatinoamericana: Brasil», per Míriam Zaar (UB), i «La situació a Àustria i a l'àrea germànica», d'Alexis Sancho (Universitat de Viena, Àustria). També es van obrir col·loquis i una taula rodona entorn de noves experiències en la formulació de plans d'estudi.

Altres activitats

— 6 d'abril: *Nit de la geografia*. En el marc d'aquesta iniciativa de l'Associació de Societats de Geografia d'Europa (EU-GEO), la SCG va organitzar tres activitats, una de les quals va consistir a visitar la Masia de Castelló (poble abandonat situat a 4 km del nucli urbà de Vandellòs) per donar a conèixer el projecte de recuperació del poble i debatre sobre el seu futur, així com reflexionar sobre el paper de la geografia i del geògraf en relació amb el planejament territorial, l'urbanisme, el medi ambient i la sostenibilitat del nostre model de desenvolupament. Una altra de les propostes va ser una excursió al cim de la Mola (Matadepera), que va incloure comentaris de la importància de l'espai natural protegit del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, de la contaminació lluminosa i del paper de la geogra-

fia en la gestió del territori i la foscor. I l'altra activitat va dur per títol *Birres geogràfiques* i va consistir en una trobada de membres dels departaments de Geografia de la URV, la UAB i la UB, i del Col·legi de Geògrafs (CdG) en un ambient distès (*pub* Mikkeller de Barcelona), amb l'objectiu d'establir contactes i fer xarxa, així com parlar de l'estat de la geografia en l'actualitat i el rol que haurien de tenir tant la SCG com el CdG per a promoció-la entre els joves.

— 12 d'abril: taula rodona *La geografia a les aules: quin és el seu espai?* Hi van intervenir Montserrat Oller, coordinadora de l'especialitat de geografia i història del Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària de la UAB; Salvador Calabuig, coordinador de l'àmbit de socials del Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària de la UdG; Àngel Manzano, mestre de l'Escola Cooperativa El Puig d'Esparaguera; Xavier Giner, professor de didàctica de les ciències socials a la UAB, i David Expósito, estudiant de periodisme a la UPF. Va ser moderada per Jordi Royo, vocal de la Junta Directiva de la SCG.

— 17, 24 i 26 d'abril: Curs d'Introducció a *LiDAR* amb Programari Lliure de Cartografia Digital, impartit pels socis de la SCG Meritxell Gisbert i Joan-Cristian Padró al Departament de Geografia de la UAB.

— 3 i 5 de maig: curs *El delta de la Tordera*, impartit pel membre de l'IEC

Josep M. Panareda. La primera sessió va comprendre la conferència «El paisatge del delta de la Tordera: una relació tensa entre la dinàmica natural i la pressió humana», i l'altra va consistir en una sessió de camp per a observar el delta de la Tordera.

— 10 de maig: XIII i XIV sessions del XV Col·loqui Internacional de Geocrítica. En el marc del Col·loqui Internacional de Geocrítica, celebrat a la Facultat de Geografia i Història de la UB del 7 al 12 de maig i centrat en «les ciències socials i l'edificació d'una societat postcapitalista», la SCG va conduir les sessions XIII i XIV. La primera, moderada pel president de la Societat, Josep Oliveras, es va dedicar a l'urbanisme i el planejament, i la darrera sessió va versar sobre l'habitatge social i va ser moderada per Rafael Giménez Capdevila, secretari de la SCG.

— 29 de maig: presentació del llibre *Yi-Fu Tuan. El arte de la geografia* (11è volum de la col·lecció «Espacios Críticos», d'Icaria). A més de l'autor del llibre, el membre de l'IEC Joan Nogué, hi va intervenir Abel Albet, codirector d'aquesta col·lecció.

Premis

La SCG va convocar dos premis, inclosos en el *LXXXVII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC:

Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia (per a estudiants)

Premi instituint el 1995 i ofert a un treball d'iniciació a la recerca en geografia. En la 23a convocatòria, va ser lliurat a Martí Pol per *Anàlisi de la imatge. Cas d'estudi: l'evolució del model turístic de l'illa de Menorca*. Així mateix, es va atorgar un accésit a Anna Boqué per *Antropització del litoral sud de Gran Canària: de la ineptitud territorial a l'urbanisme massiu*, i a Aitor Àvila, per *Anàlisi de la percepció paisatgística del delta de l'Ebre: una interpretació espacial i qualitativa de les imatges de Wikiloc*. El lliurament va tenir lloc dins del marc de la cerimònia dels Premis Sant Jordi 2018, el dia 20 d'abril, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Premi Joan Palau Vera de Geografia (per a estudiants)

En la 14a convocatòria, el Premi va quedar desert.

Publicacions

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 83 (juny 2017); núm. 84 (desembre 2017); núm. 85 (juny 2018).